

ת"פ 9722/02/21 - מדינת ישראל ע"י נגד פלוני- בעצמו ע"י

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

ת"פ 9722-02-21

לפני כב' השופט יובל ליבדרו

מדינת ישראל ע"י ב"כ עו"ד אדוה וויצגן לוי

המאשימה

נגד

פלוני- בעצמו ע"י ב"כ עו"ד שלום בן שבת

הנאשם

גזר דין

מבוא

1. הנאשם הורשע על-פי הודאתו, שלא במסגרת הסדר טיעון ולאחר שהחלה להישמע פרשת התביעה, בעבירה של המתה בקלות דעת, עבירה לפי סעיף 301 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: "חוק העונשין").

כתב האישום

2. מכתב האישום עולה שהנאשם הוא אביה של המנוחה ילדת 2019. במועד הרלוונטי לכתב האישום התגורר הנאשם יחד עם אשתו, המנוחה וילדיהם הנוספים. בתאריך 04.01.2021 עובר לשעה 14:50 ישנה המנוחה במיטת התינוק שעמדה בחדר השינה של הנאשם ואשתו (להלן: "החדר") והנאשם שהה בקרבת הבית והשגיח על המנוחה. בשלב מסוים כאשר המנוחה התעוררה משנתה, הנאשם נכנס אל החדר, הרים את המנוחה מהמיטה ומסיבה שאינה ידועה למאשימה, בין היתר, טלטל בחזקה את גופה של המנוחה, בנסיבות שאינן ידועות במדויק למאשימה וגרם בכך לדימומים בגזע המח ובחוט השדרה הצווארי של המנוחה.

זמן קצר לאחר מכן, כאשר הנאשם הבחין בשינוי מצב הכרתה של המנוחה, הוא הסיע אותה במהירות למיון שבמרכז הרפואי "סורוקה". בבית החולים נמצא כי כתוצאה ממעשיו של הנאשם המנוחה סובלת ממצב הכרה ירוד, תנועות לא תקינות בגפיים ואישונים לא שווים. לאחר טיפול ראשוני וביצוע בדיקות המנוחה אושפזה בטיפול נמרץ ילדים במצב קשה. כתשע שעות לאחר קבלתה, מצבה של המנוחה התדרדר, חלה החמרה בפגיעה המוחית וביום 7.1.2021 המנוחה נפטרה בבית החולים כתוצאה מנזק חמור למח ולגזע המח בעקבות חבלת ראש.

תסקירים

3. בעניינו של הנאשם התקבלו שני תסקירים של שירות המבחן.

עמוד 1

מהתסקיר מיום 13.7.2022 עלה כי הנאשם בן 23, תושב הפזורה הבדואית סמוך לנבטים, אב ל-5 ילדים משתי נשים כולל בתו המנוחה, סיים 10 שנות לימוד, עזב את הלימודים כדי לסייע בפרנסת המשפחה ועבד במפעל לעופות עד למעצרו. הנאשם נישא בהיותו בן 17.5 לאם בתו המנוחה (אשתו הראשונה) כשהייתה בת 15 כדי לרצות את אביו אשר ביקש ממנו להינשא על רקע גילו המבוגר של האב וציפייתו להרחיב המשפחה. בעקבות לחץ האב גם נישא בשנית בחלוף 3 שנים מנישואיו הראשונים. הנאשם שיתף כי חרף קשיים שהתגלו בגידול הילדים, וחרף משבר שהיה עם אשתו הראשונה לאחר שנישא לאשה נוספת, הוא לא חווה קשיים חריגים ביותר אב ובעל משפחה בגיל צעיר.

ביחס לעבירה הנאשם הודה בביצועה, מסר כי המנוחה ישנה צהריים וכשנכנס לבית שמע שהתעוררה והחלה לבכות וניסה להרגיע ולהרדים אותה ובמהלך הניסיון טלטל את גופה. ציין כי חש תחושת לחץ כשלא הצליח להרגיע אותה אך לא ניסה לפגוע בה. הנאשם הוסיף שכאשר הבחין שהיא איבדה את ההכרה הוא הזעיק עזרה, לקח אותה ונסע בבהילות לבית החולים. הנאשם שיתף כי מותה של בתו המנוחה היווה עבורו טראומה וכי הוא חווה את תוצאות האירוע כסיוט מתמשך. כן ציין, כי חש תחושת אשמה, כי הוא מתקשה להתגבר על מותה וכי הוא חושש מטיפול בילדיו הקטנים.

משיחה של שירות המבחן עם אם המנוחה מסרה זו כי לא חשו קושי מיוחד במערכת היחסים למרות גילם הצעיר משום שקיבלו סיוע מהוריו של הנאשם.

אם המנוחה מסרה כי בתקופת ההיריון והלידה של המנוחה היא עזבה את הבית למספר חודשים בשל מתיחות שנוצרה כתוצאה מנישואיו של הנאשם לאשתו השנייה. הקשר בין הנאשם לבין המנוחה החל רק לאחר חזרתה לביתה. לדבריה חוותה מורכבות בין הנאשם למנוחה שבאה לידי ביטוי בקושי שלו לקחת חלק בגידולה בשונה מילדיהם הגדולים, אך ציינה שזה לא בא לידי ביטוי באלומות. כן הוסיפה, שהנאשם לא היה אלים כלפי שאר הילדים ושהיא לא חוששת שהוא יפגע בהם.

שירות המבחן התרשם כי הנאשם גדל במשפחה בעלת מאפיינים שמרניים, כי גילה מחויבות למשפחתו, כי הביע רצון לנהל אורח חיים נורמטיבי וגילה יציבות תעסוקתית.

לצד זאת, שירות המבחן התרשם שהנאשם נישא בגיל צעיר ללא בשלות רגשית, כי קיים פער בין התפקידים שנושא בהם לבין יכולותיו, כי חוה הצפה רגשית כשחווה קשיים בתחום הזוגי וההורי, כי הוא עלול להגיב באופן לא אחראי, לא מווסת ואף אלים ופוגעני כלפי הקרובים אליו, וכן שקיים קושי שלו לבחון באופן ביקורתי את החלקים האלימים אצלו.

שירות המבחן הוסיף כי אירוע העבירה ותוצאותיו מהווים עבור הנאשם חוויה טראומטית וההליך המשפטי מהווה עבורו גורם מרתיע.

שירות המבחן המליץ על דחיית דיון הטענות לעונש לשם בחינת שילובו של הנאשם בהליך טיפולי.

על רקע המלצת שירות המבחן עתר ב"כ הנאשם לדחות את דיון הטענות לעונש. המאשימה לא התנגדה לבקשה זו תוך שהבהירה כי עמדתה היא למאסר בפועל.

בהחלטתי (מיום 14.07.2022) קבעתי שלנוכח עמדת המאשימה והעובדה שהתסקיר נעדר המלצה עונשית יידחה הדיון, ואולם הובהר כי בתסקיר המשלים יהא על שירות המבחן לצרף המלצה עונשית. כן הובהר, כי אין ללמוד מהחלטה זו על עמדת בית המשפט ביחס לעונש או על אימוץ המלצות עתידיות של שירות המבחן.

בתסקיר המשלים מיום 31.10.2022 נמסר שהנאשם נשלח לקבלת חוות דעת פסיכיאטרית. שירות המבחן ציין, כי מחוות הדעת עלה שלנאשם אין רקע פסיכיאטרי קודם, כי הנאשם דיווח על קשיי שינה, בדידות מצב רוח מדוכדך, תחושת אשם וחוסר שמחת חיים. שירות המבחן הוסיף, כי מחוות הדעת עלה שהנאשם סובל מהפרעה דיכאונית לא פסיכוטית ללא מחשבות לפגיעה עצמית וכן שהומלץ על טיפול תרופתי ופסיכולוגי.

הנאשם מסר לשירות המבחן כי במסגרת התנאים המגבילים הוא שוהה בבית דודו עם אשתו השנייה ובנם התינוק, כי הוא מסייע מבחינה כספית לאם המנוחה. הנאשם שיתף כי הוא חש תחושת אשמה צער ותסכול ער רקע אירוע העבירה והביע רצון להשתתף בהליך טיפולי. שירות המבחן חזר על התרשמותו מהתסקיר הקודם והוסיף כי הנאשם נוטה להציג את החלקים המתפקדים בהתנהלותו וכי קיים פער בין התמונה שהוא מציג להתנהגותו בפועל הכולל אלימות כלפי משפחתו. שירות המבחן שב והמליץ על דחיה נוספת של הדיון על מנת לקבל מענה פסיכולוגי לקשייו הרגשיים והתאמת הטיפול המתאים לצורך עיבוד הטראומה טרם ריצוי עונשו.

שירות המבחן הוסיף כי במידה ובית המשפט יחליט על גזירת דינו של הנאשם הוא ימליץ על ענישה מוחשית שתתחשב, לעניין משך המאסר, בתפקודו החיובי קודם האירוע, במחיר האישי שהוא משלם בעקבותיו ובפגיעה בתא המשפחתי.

גם לאחר קבלת תסקיר זה עתר ב"כ הנאשם לדחות את דיון הטיעונים לעונש, בקשה שנדחתה על-ידי. בהחלטתי (מיום 06.11.2022) ציינתי כי בנסיבות העניין (ולכך כיוונתי בעיקר לחומרת העבירה שעבר הנאשם ונפקותה לעניין שיקולי הגמול וההרתעה שעלולים להיפגע עם חלוף הזמן) ובשים לב לעקרון סופיות הדיון (לנוכח חלוף 8 חודשים מאז הוכרע הדיון וקבלת שני תסקירים של שירות המבחן), הגיעה העת שהצדדים יטענו לעונש.

כבר עתה אתייחס לעניין שיקול דעתו של בית המשפט שלא להיעתר לבקשת דחייה של שירות המבחן לצורך מיצוי הליך שיקומי, בין היתר נוכח מערך השיקולים השונה ששוקל בית המשפט ביחס לשירות המבחן, לרבות בהקשר של סופיות הדיון ושיקולי הגמול וההרתעה, ראו בין היתר ע"פ 3183/16 **עפרי נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 8.3.2017), פסקה 11; ע"פ 1170/15 **פלוני נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 11.1.2016), פסקה 18.

מעבר לאמור, לא יהא זה למותר לציין, כי בענייננו הטיפול המהותי בנאשם לא היה לקראת סיומו כי אם בתחילתו.

טיעוני הצדדים

4. **המאשימה** טענה לעונש בכתב והשלימה טיעוניה על-פה. המאשימה טענה כי מתחם העונש ההולם

נע בין 5 ל-7 שנות מאסר. המאשימה עתרה לעונש של 5 שנות מאסר ומאסר על תנאי.

המאשימה הפנתה בטיעוניה לערך העליון של קדושת החיים שנפגע ולפגיעה החמורה והמשמעותית בערך זה בשים לב לכך שמדובר באובדן חיים של תינוקת חסרת ישע שכל פשעה היה בכך שבכתה. כן הפנתה למאפייני הפגיעה הייחודיים

והבלתי טבעיים של אב התוקף את בתו הפעוטה וגורם למותה. המאשימה צרפה תיעוד רפואי וחווות דעת הנוגעים למותה של המנוחה (ת/19-ת/20), הפנתה לנזק הבלתי הפיך שנגרם למנוחה, לנזק שנגרם למשפחה, לעוצמת הטלטול עליו ניתן ללמוד מאופי הנזק שנגרם למנוחה ומכך שהמנוחה איבדה את הכרתה כתוצאה מהטלטול, לסבלה של מנוחה עד למותה ולחלקו הבלעדי של הנאשם בביצוע העבירה.

המאשימה הפנתה לעברו הפלילי של הנאשם הכולל הרשעה אחת של אלימות כלפי אם המנוחה; לתופעה המחרידה של טלטול תינוקות ולנפוצותה, לצורך להגן על חסרי ישע ולצורך לתת משקל לשיקולי הרתעת היחיד והרתעת הרבים, בהשתת עונשי מאסר מחמירים.

המאשימה הפנתה לפסיקה לתמיכה בטיעוניה.

5. **ב"כ הנאשם** טען כי הוא מאמץ את מתחם העונש ההולם שקבע מותב זה בגזר הדין שניתן בת"פ (מחוזי-ב"ש) 27349-12-18 **מדינת ישראל נ' בג'יו ואח'** (פורסם בנבו, 15.9.2022) (להלן: "עניין בג'יו") בעניינו של אחד הנאשמים שהורשע בעבירה של המתה בקלות דעת, היינו מתחם עונש הולם שנע בין 4 ל-7 שנות מאסר. אציין, כי נכון למועד מתן גזר דין זה ערעורים של הנאשמים על פסק הדין בעניין בג'יו תלויים ועומדים בבית המשפט העליון.

ב"כ הנאשם עתר לחרוג ממתחם העונש ההולם ולהשית על הנאשם עונש מאסר לתקופה שלא תעלה על שנתיים ומאסר מותנה.

ב"כ הנאשם הפנה בטיעונו ליסוד הנפשי של עבירת ההמתה בקלות דעת בה הוא הורשע, וטען שיש לתת משקל לכך שהנאשם לא היה מעוניין בתוצאה שנגרמה. בעניין זה הפנה ב"כ הנאשם לכך שהנאשם עשה כל שביכולתו כדי לסייע לבתו המנוחה ולהעניק לה טיפול רפואי מיידי כשהבחין שהיא איבדה הכרה.

ב"כ הנאשם הפנה להודאת הנאשם בכתב האישום כפי שהוא, להתייחסותו אל העבירה ולתסקיר שירות המבחן בו פורטו נסיבותיו האישיות והמשפחתיות המורכבות של הנאשם, לרבות לכך שהוא אב לעוד מספר ילדים קטנים. ביחס לעברו הפלילי טען ב"כ הנאשם כי מדובר בעבירה שנעברה לאחר העבירה שעבר במקרה דנן, וכי בעת הגשת כתב האישום היה הנאשם ללא כל עבר פלילי.

ב"כ הנאשם טען כי חריגה ממתחם העונש ההולם לא יוחדה רק לנאשמים שסיימו הליך טיפולי מוצלח אלא גם לנאשמים שנמצא שיש להם פוטנציאל שיקומי, כמו הנאשם. בעניין זה הוסיף, כי שירות המבחן היה נכון לשלב את הנאשם בהליך טיפולי מתאים.

ב"כ הנאשם התייחס בטיעונו לפסיקה שצרפה המאשימה וטען כי זו עוסקת בנסיבות שונות, לרבות בעבירות שונות של אלימות.

ב"כ הנאשם צרף מסמך מפסיכותרפיסט ופסיקה לתמיכה בעמדתו העונשית.

ראיות לעונש

6. ב"כ הנאשם העיד את אם המנוחה אשר תיארה את הקושי שלה ושל ילדיה בהעדר הנאשם שהוא המפרנס היחידי של המשפחה וביקשה לסלוח לו כפי שהיא כאם המנוחה סלחה לו.

7. ב"כ הנאשם צרף מכתב של פסיכותרפיסט (סומן נ/א') המתבסס על פגישה אחת עם הנאשם. מהמכתב עולה שהנאשם דיווח כי מאז מות המנוחה הוא סובל מקשיי שינה, מחוסר עניין בדברים שעניינו אותו בעבר, ממצב רוח ירוד, מפגיעה בתפקודו החברתי ומעיסוק מחשבתי באירוע, מה שמפיע על מערכת היחסים שלו עם ילדיו. כן ציין שהוא דרוך עם ילדיו ולעיתים אף נמנע מאינטראקציות משחקיות עמם.

הפסיכותרפיסט התרשם שלנאשם קשיים רגשיים על רקע אובדן משמעותי לא מעובד המשפיע על תפקודו. הלה המליץ לנאשם להתחיל טיפול רגשי.

8. המאשימה הפנתה למסמכים רפואיים (ת/19- סיכום בדיקה ראשונית של ד"ר מיכל מימון, מנהלת המחלקה לרפואה דחופה ילדים של בית חולים סורוקה, ו-ת/20- חוות דעת של ד"ר אלון קריספין מהמרכז הלאומי לרפואה משפטית שהוגשו עוד בשלב פרשת התביעה). מבלי להרחיב, ממסמכים אלו (לת/19 אף צורפו תמונות של המנוחה) עולה שהמנוחה נפטרה כתוצאה מטלטול אלים שהוביל לפגיעה מוחית.

9. הנאשם בדברו האחרון מסר שהוא מצטער על מה שקרה.

דין והכרעה

10. סבורני כי מתחם העונש ההולם בענייננו צריך לנוע בין 4 שנות מאסר ל-7 שנות מאסר. בקביעת המתחם התחשבתי בערכים המוגנים שנפגעו, במידת הפגיעה בהם, בנסיבות הקשורות בביצוע העבירה ובענישה הנוהגת, והכל כפי שיפורט להלן.

11. הנאשם הורשע בעבירה שביסודה עומד הערך המוגן של קדושת החיים.

ערך קדושת החיים הוא הנעלה בערכים המוגנים בחברתנו ובשיטתנו המשפטית. על כך ראו למשל דבריו המאלפים של השופט המנוח ח' כהן בספרו "המשפט", מהדורה מעודכנת, תשנ"ז-1996, עמ' 551:

"אין זאת כי אם נטילת חיי-אדם היא שלילת זכותו הראשונית ו'החיונית', זכות הזכויות: לא בכדי מדברים ב'קדושת החיים', שהיא הערך המוגן מכל והנשגב מכל בכל שיטת-משפט נאורה".

נסיבות ביצוע העבירה בענייננו מלמדות גם על פגיעה בערכים הקשורים להגנה על התא המשפחתי ובתחושת המגונות של ילדים על-ידי הוריהם.

אלימות במשפחה היא תופעה פסולה, לא מקובלת ועל כל הגורמים להמשיך לפעול ללא לאות למיגורה. בע"פ

6758/07 פלוגי נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 11.10.2007), פסקה 7 צוין בהקשר זה כי:

"מעשי אלימות בתוך המשפחה נתפסים כבעלי חומרה מיוחדת במערכת האיסורים הפליליים העוסקים בעבירות אלימות. הציפייה האנושית הטבעית הינה כי בתוך משפחה ישרו יחסי אהבה, הרמוניה, וכבוד הדדי. הפרתה של ציפייה זו הופכת את השימוש באלימות במשפחה לתופעה העומדת בניגוד עמוק לחוש הצדק האנושי. יתר על כן, במסגרת המשפחה, מופעלת האלימות על פי רוב בידי החזק כלפי החלש. פערי הכוחות הם גדולים כשמדובר באלימות כלפי קטינים או כלפי בת זוג..."

באשר לפגיעה של הורה בילדו ראו ע"פ 6833/16 מדינת ישראל נ' פלונית (פורסם בנבו, 28.6.2017), פסקה 13:

"כפי שנקבע לא אחת, המסרה עונשי, בגין ביצוע עבירות אלימות קשות על ידי הורה, אבא ואם, כלפי ילדו, חייבלהיות חדונוקב. על מסר זה לבטא את סלידתה שלהחברה ממעשים כגון אלה, הנעשים על ידי מי שאמור לדאוג לשלומן, לרווחתו ולשלמותו פשוט להילד";

12. מידת הפגיעה בערכים המוגנים בענייננו היא גבוהה. נטילת החיים בענייננו היא של פעוטה, שכל פשעה היה שהתעוררה משנתה ובכתה ובמקום שאביה שניגש אליה יעניק לה, במה שנראה כאינסטינקט טבעי, חיבוק חום ואהבה, בחר הוא לטלטלה באכזריות משל הייתה בובת משחק ולסכן את חייה אגב כך, סיכון שלצערנו התממש. קשה לתאר את שאט הנפש מפגיעה בפעוטות חסרי ישע שאינם יכולים להגיב או להתנגד, קל וחומר כאשר הפגיעה נגרמת על-ידי אחד ההורים שאמור באופן טבעי לגונן על ילדיו.

בהקשר זה ראו דנ"א 7015/94 **היועץ המשפטי לממשלה נ' פלונית** (פורסם בנבו, 15.8.1995), פסקה 21:

"משפט הטבע הוא, שאם ואב מן הטבע יחזיקו בבנם, יגדלו אותו, יאהבו אותו וידאגו למחסורו עד אם גדל והיה לאיש. זה יצר הקיום וההישרדות שבנו - "קול הדם", ערגת קדומים של אם לילדה - ומשותף הוא לאדם לחיה ולעוף. "גם-תנין (תנים - מ' ח') חלצו שד היניקו גוריהן" (איכה, ד, ג [ד]) [...]. קשר זה חזק הוא מכל חזק, והוא מעבר לחברה, לדת ולמדינה";

וכן ע"פ 200/13 **ברמן נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 5.2.2014) (להלן: "עניין ברמן") שבו למרבה המזל לא הסתיים האירוע במות הפעוטה:

"המעשה אותו ביצע המערער מעורר חלחלה, וקשה להשתחרר ממעשיו הקשים והאכזריים. בתגובה לבכיה של בתו, פעוטה כבת שנה וחצי החל המערער לטלטלה בחוזקה מספר פעמים והטיח אותה בעוצמה רבה אל בקיר [...]. במעשיו אלה, פגע המערער באורח קשה בבתו, בשר מבשרו, פעוטה רכה בשנים שאינה יכולה להתגונן מפני פרץ האלימות שגילה המערער ואף לבטא מילולית את תחושתיה והתנגדותה למעשים [...]. הפעוטה, שבמקום גילויי רוך, אהבה וחמלה, זכתה מידי אביה מולידה למנת יסורים וכאב..."

13. באשר לנסיבות ביצוע העבירה נתתי משקל לתוצאה הטראגית של האירוע בו קיפדה הפעוטה את חייה; לנזק שנגרם למשפחת המנוחה; לכך שהעבירה בוצעה כלפי פעוטה כבת שנה חסרת ישע; לכך שהנאשם הוא אביה של המנוחה, מי שהיה אחראי עליה ומי שאמור היה להגן עליה; ולעוצמת הטלטול של המנוחה שגרם לנזקים במוחה ולחוט השדרה הצווארי שלה שהביאו למותה.

לצד האמור, נתתי משקל למידת האשם של הנאשם. זה אמנם לא הורשע בעבירה של גרימת מוות ברשלנות, היינו נטל הוא באופן מודע סיכון בלתי סביר לאפשרות שהמנוחה תמות כתוצאה ממעשיו, ואולם בהתאם להגדרת המחשבה הפלילית שהייתה לו - קלות דעת - הלה לא רצה במותה ואף לא היה אדיש לתוצאה זו כי אם הייתה לו תקווה להצליח למנוע אותה (סעיף 20(א)(2)(ב) לחוק העונשין).

כעולה מעובדה 4 לכתב האישום תקוותו של הנאשם להצליח למנוע את מותה של המנוחה-בתו- לא נותרה בגדר משאלת לב כי אם פעל הוא לשם כך עת הסיע אותה במהירות לבית החולים כאשר הבחין בשינוי במצב הכרתה.

נתתי דעתי גם לכך שלטלטול, שהוא כשלעצמו נוראי, לא נלוו פעולות אלימות נוספות דוגמת הטחה בקיר או הכאה, כפי שלא פעם קורה לצערנו במקרים דומים, וכן שמדובר היה באירוע רגעי ונקודתי ללא תכנון מוקדם.

14. בית המשפט העליון קבע בפסיקתו כי יש לתת ביטוי עונשי הולם ומרתיע להפעלת כח ולטלטול פעוטות על-ידי אחראי או הורה. לעניין זה ראו דברי כב' השופט ע' פוגלמן בע"פ 4302/18 **בוקשטיין נ' מדינת ישראל** [פורסם בנבו, 21.1.2019] שם הפגיעה בוצעה על-ידי אחראי ולא על ידי אחד ההורים :

"בית משפט זה עמד לא פעם על מדיניות הענישה המחמירה הנוהגת במעשים שכללו שימוש בכוח אכזרי כלפי פעוטות חסרי ישע... מדיניות זו חלה ביתר שאת מקום שבו האחראי על הפעוט הוא שביצע את העבירה..."

להלן תוצג פסיקה במקרים דומים של אלימות הורים כנגד ילדיהם הפעוטות. יצוין, כי בחלק מהמקרים דובר באירועי אלימות מתמשכים ובאלימות שחרגה מ"טלטול", נסיבות מחמירות שלא מתקיימות בעניינו של הנאשם, ובחלק מהמקרים תוצאת האלימות לא הייתה מוות כבענייננו, ואף לכך יש לתת את הדעת.

בע"פ 8277/14 **פלוני נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 23.2.2016) דחה בית המשפט העליון את ערעורו של נאשם שהורשע בעבירות של הריגה, תקיפת קטין הגורמת לו חבלה חמורה על-ידי אחראי בכך שתקף את שני ילדיו הפעוטות התאומים בכך שהפעיל לחץ ידני דו צדדי על בית החזה וטלטל אותם, ובמקרה אחר חבט בראשו של אחד התאומים וגרם לו לפגיעות ולדימומים בראשו ושברים בצלעות שהביאו למותו. הערעור נסוב על הכרעת הדין בלבד. בית המשפט המחוזי גזר על הנאשם 5 שנות מאסר בגין עבירת ההריגה ושנה וחצי בגין עבירות החבלה וההתעללות וקבע שהעונשים ירוצו בחופף;

בתפ"ח (מחוזי-ב"ש) 1128/05 **מדינת ישראל נ' אייזן** (פורסם בנבו, 2.6.2011) הוטל על הנאשם עונש של 6 שנות מאסר (פחות 7 ימים) במסגרת אימוץ הסדר טיעון "סגור" בין הצדדים. באותו מקרה, שעבר גלגולים משפטיים רבים

שקצרה היריעה מלפרט, הורשע הנאשם בהריגת בנו (מתוך קלות דעת) ובעבירה נוספת של תקיפת חסרת ישע, באישום נפרד. בית המשפט מצא לאמץ את ההסדר בין היתר לנוכח כך שהעונש שעליו המליצו הצדדים תואם את הענישה הנוהגת;

בע"פ 6446/09 **פלוני נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 29.10.2009) דחה בית המשפט העליון את ערעורו של נאשם שהורשע בעבירה של חבלה חמורה בנסיבות מחמירות בכך שטלטל את בתו התינוקת והטיח את ראשה בקיר לאחר שלא הצליח להרגיעה וגרם לה לשברים בגולגולת. בית המשפט העליון הותיר על כנו עונש של 33 חודשי מאסר שגזר עליו בית השפט המחוזי.

בע"פ 9095/06 **פלוני נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 24.12.2007) דחה בית המשפט העליון את ערעורו של נאשם שהורשע בעבירות של התעללות בקטין, הזנחה ותקיפת קטין חסר ישע בכך שבתגובה לבכיו של התינוק הטיח הנאשם, אביו של התינוק, את התינוק בחוזקה אל הקיר ושבר את ירכו הימנית והכה אותו בחוזקה, והותיר על כנו עונש של ארבע וחצי שנות מאסר;

בע"פ 4698/06 **פלוני נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 24.9.2007) קיבל בית המשפט העליון בדעת רוב באופן חלקי את ערעורו של נאשם על הרשעתו בעבירה של התעללות בקטין או בחסר ישע והרשיע אותו בעבירה של תקיפת קטין על ידי אחראי וגרימת חבלה חמורה בכך שפעמיים החזיק את בתו הפעוטה שבכתה בחוזקה, טלטל אותה בכוח וגרם לה למספר שברים בצלעות. בית המשפט העליון (בדעת רוב) המיר את עונשו של הנאשם לשנת מאסר חלף שלוש שנות מאסר וחצי שהטיל עליו בית המשפט המחוזי.

בת"פ (מחוזי-ים) 43319-03-21 **מדינת ישראל נ' פלונית** (פורסם בנבו, 6.1.2022) גזר בית המשפט המחוזי על נאשמת שהורשעה בעבירות של תקיפה בנסיבות מחמירות, שתי עבירות של תקיפת קטין חסר ישע הגורמת חבלה ממש ותקיפת קטין הגורמת חבלה חמורה עונש של 28 חודשי מאסר. במקרה זה דובר על מסכת של פגיעות קשות וגרימת חבלות של הנאשמת בארבעת ילדיה לרבות בבנה התינוק (שנה ו-8 חודשים).

עיינתי בפסיקה שצירפו הצדדים. המאשימה צירפה את:

בע"פ 727/01 **בדראנה נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 1.9.2003) קיבל בית המשפט העליון באופן חלקי את ערעורו של נאשם שהורשע בעבירה של התעללות בקטין בכך שבמהלך מריבה עם אשתו הוציא את בתו הקטנה ממיטתה והשליכה לרצפה. בית המשפט העליון הקל בעונשו של הנאשם כך שירצה 6 שנות מאסר ושלושה חודשים חלף 7 שנות מאסר שהטיל עליו בית המשפט המחוזי בשל שיקולי שיקום;

בעניין ברמן דחה בית המשפט העליון את ערעורו של נאשם שהורשע בביצוע עבירה של חבלה חמורה בביתו הפעוטה בכך שבתגובה לבכייה טלטל אותה מספר פעמים והטיח אותה בחוזקה רבה בקיר והביאה לאובדן הכרה וגרם לה לחבלות בדמות שברים מרובים בגולגולת עד כדי סכנה לחייה של הפעוטה. בית המשפט העליון הותיר על כנו עונש של 5 שנות מאסר;

בע"פ 7953/12 פלוני נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 27.6.2013) דחה בית המשפט העליון את ערעורו של נאשם שהורשע לאחר הליך הוכחות בעבירות של גרימת חבלה בכוונה מחמירה, תקיפת קטין או חסר ישע הגורמת חבלה חמורה, בהתעללות בקטין או בחסר ישע, פציעת בן משפחה וסחיטה באיומים בכך שנהג באליומות כלפי בת זוגתו וכנגד בנו הקטין. ביחס לקטין הורשע הנאשם בטלטול בנו באופן שגרם לו לנזק נרחב בעיניים והותיר על כנו עונש של ארבע שנות מאסר וחצי. בית המשפט העליון הבהיר כי די בטלטול בנו התינוק על הנזק שנגרם לו כדי להצדיק את העונש שהוטל (פסקה 21).

בע"פ 107151/08 ולס נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 1.9.2009) (להלן: "עניין ולס") דחה בית המשפט העליון את ערעורו של נאשם שהורשע בעבירת הריגה על הכרעת הדין ונדון ל-6 שנות מאסר (דעת המיעוט סברה שיש להעמיד את העונש על 5 שנות מאסר על רקע הפרת זכות ההיוועצות בחקירה). במקרה זה הורשע הנאשם בכך שטלטל את בנו בן ה-3 חודשים בחוזקה, שמת אותו מידי וכתוצאה מכך נחבט הפעוט בראשו בעוצמה בקיר, איבד את ההכרה ונפטר בהמשך בבית החולים. באותו מקרה הנאשם לא לקח אחריות על מעשיו כבעניינו, וניהל הליך של הוכחות;

בת"פ (מחוזי-ב"ש) 35029-06-13 מדינת ישראל נ' כלפון (פורסם בנבו, 16.2.2017) גזר בית המשפט המחוזי על נאשם שהורשע בעבירה של תקיפת קטין או חסר ישע עונש של 6 שנות מאסר. במקרה זה הנאשם טלטל את בתו הפעוטה, אחת מהתאומות שנולדו לאחר טיפולי פוריות, לאחר שזו בכתה בכך שאחז בה באזור החזה בחוזקה ואמר לה "שקט שקט די לבכות די לבכות" מעוצמת הטלטול נחבט ראשה של התינוקת בארון והיא נשמה מידי ונפלה על הרצפה והיא פונתה לבית החולים תחת פעולה החיאה כשהיא מחוסרת הכרה וללא נשימה ודופק ואושפזה במצב קשה. כתוצאה ממעשיו נגרמו לתינוקת שברים בצלעות ובקצות הגפיים, דימומים בעיניים, וסובלת היא משיתוק מוחין קוואדריפלגי, עיכוב התפתחותי חמור, עוורון, פגיעה בשמיעה ואי גדילה של הראש.

ב"כ הנאשם צירף מצדו את:

ע"פ 2211/21 בדארנה נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 14.7.2022) בו דחה בית המשפט העליון את ערעורו של נאשם על הכרעת הדין ועל גזר דינו לאחר שהורשע בעבירות של המתה בקלות דעת, גרימת חבלה של ממש ועבירות תנועה נלוות והותיר על כנו עונש של 18 חודשי מאסר. במקרה זה מדובר על המתה בקלות דעת כתוצאה מתאונת דרכים שנגרמה עקב עקיפה בדרך לא פנויה של הנאשם. ברי כי מדובר בנסיבות ביצוע עבירה שונות משלנו, ובראש בראשונה בכל הקשור לזיקה שבין הפוגע לקרבן.

שני הצדדים הפנו גם לגזר הדין שניתן על-ידי מותב זה בעניין בג'יו, בעניינו של נאשם 1 שהורשע בעבירה של המתה בקלות דעת ונדון לעונש של 5 שנות מאסר. באותו מקרה נאשם 1, שארגן "מסיבת טבע" (יחד עם נאשם נוסף), לא פינה את המנוחה, שהייתה אחת מהמבלות במסיבה, במשך זמן ממושך לטיפול רפואי לאחר שזו התמוטטה ומצאה את מותה בבית החולים.

15. ב"כ הנאשם עתר כאמור לחרוג ממתחם העונש ההולם בשל שיקולי השיקום. בענייננו לא התקיימו לטעמי התנאים הנדרשים בסעיף 40ד לחוק העונשין שבכוחם להצדיק חריגה ממתחם העונש ההולם מטעמי שיקום. אכן, ב"כ הנאשם עתר לדחות פעם נוספת את הדיון לצורך קבלת תסקיר משלים של שירות המבחן, ולכך לא נעתרתי בנסיבות העניין. כפי שכבר ציינתי, שיקול הדעת לדחות דיונים מעת לעת לבקשת שירות המבחן נתון לבית המשפט המחוייב לבחון מערך של שיקולים, מעבר לרצון לבחון את שאלת מיצוי ההליך הטיפולי בנאשם. בעניין זה ראו גם ע"פ 2228/20 אטרש נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו), פסקה 14:

"בית המשפט המחוזי לא מצא לנכון לאמץ את המלצת שירות המבחן ולהורות על דחייה נוספת במתן גזר הדין. כבר נפסק בעבר, כי לא בנקל יורה בית המשפט על דחיית מועד מתן גזר הדין: 'כאשר עסקינן בהמלצה של שירות המבחן לדחות את מועד מתן גזר הדין לצורך מיצוי הליך שיקומי, עומדים מנגד שיקולים שונים, וביניהם האינטרס בסופיות הדין; הפגיעה הנגרמת להרתעת היחיד והרבים בכך שהעונש ירוצה זמן מה לאחר ההרשעה; בהשפעת הדחייה על שיקומם של נפגעי העבירה ועל הנאשם עצמו' [...]. בית המשפט נדרש לאזן בין השיקולים השונים, ולהכריע כראוי בעניינו".

סבורני כי האינטרס הציבורי, עקרון ההלימה ושיקולי ההרתעה הנדרשים במקרה זה, לנוכח חומרת נסיבות ביצוע העבירה ותוצאותיה הטרגיות, אינם מאפשרים חריגה ממתחם העונש ההולם, ומכאן שלא מצאתי לקבל תסקיר שלישי בעניינו של הנאשם.

מעבר לכל האמור מעיון בתסקירי שירות המבחן עולה כי קיים סיכון של התנהגות פוגענית ואלימה של הנאשם כלפי קרוביו וכי קיים פער בין התמונה שהנאשם מציג להתנהגותו בפועל הכולל אלימות כלפי משפחתו.

אחר כל זאת ראוי להדגיש, כי אף אם היה משלים הנאשם הליך טיפולי באופן מוצלח, ספק בעיני אם הדבר היה מוביל לתוצאה העונשית לה עתר. כידוע, שיקול השיקום הוא שיקול חשוב, לעיתים מוביל, אך לעיתים נכון לתת לו משקל מוגבל. בענייננו, שעה שמדובר בעבירת המתה שנעברה מתוך מחשבה פלילית, להבדיל מרשלנות, של אב כלפי בתו הפעוטה, נכון היה לתת להליך השיקומי (אף אם היה מוצלח) משקל מוגבל. בהקשר זה ראו למשל רע"פ 7570/21 אבו סוילם נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 11.11.2021).

עוד ראוי לציין, כי לא קיימת מניעה שהנאשם יזכה לטיפול מותאם לצרכיו בבית הסוהר.

16. בגדרי המתחם מצאתי לתת משקל להודאת הנאשם (שניתנה שלא במסגרת הסדר טיעון וללא קבלת "תמורה") ולחיסכון בזמן שיפוטי, לנסיבותיו האישיות והמשפחתיות של הנאשם, לרבות למצבו הרגשי-נפשי; לכך שהנאשם ניהל אורח חיים נורמטיבי ושמר על יציבות תעסוקתית; לעמדת אשת הנאשם שהעידה לעונש; לכך שלא עמדה לחובתו הרשעה קודמת טרם האירוע מושא תיק זה; להשלכות של עונש מאסר ראשון על הנאשם ועל משפחתו ולמוטיבציה שהביע הנאשם להשתלב בהליך שיקומי.

לצד זאת, נתתי משקל לכך שלנאשם הרשעה נוספת שאף היא קשורה לעבירות אלימות בתוך המשפחה - תקיפת בת זוג (מדובר בעבירה שנעברה לפני העבירה שנעברה בתיק דנן, אך הנאשם הורשע בה לאחר שעבר העבירה בתיק דנן). חומרת העבירה שבענייננו, ההרשעה הנוספת והתרשמות שירות המבחן לפיה קיים סיכון של התנהגות פוגענית ואלימה של הנאשם כלפי קרוביו מצדיקות כולן מתן ביטוי בענישה לשיקול הרתעת היחיד.

לצד שיקול של הרתעת הנאשם, יש מקום לתת ביטוי בענישה גם לשיקול של הרתעת הרבים, היפה לגזרה זו של עבירות (ראו למשל **עניין ולס**, פסקה 44 לחוות דעתו של השופט א' לוי).

לא זו אף זו, בעבירות אלימות בתוך המשפחה אשר מבוצעות על-ידי הורה כלפי ילדו הפעוט יש חשש מפני הרתעת חסר בשל חוסר היכולת של הפעוט לדווח על תקיפתו או בשל שיתוף פעולה בהסתרה על-ידי בני משפחה, וגם מטעם זה נכון על דרך כלל לתת לשיקולי הגמול וההרתעה את הבכורה (ראו בהתאמה ע"פ 2421/21 **ברמי נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 7.7.2022), פסקה 11).

17. לאור כל האמור לעיל אני גוזר על הנאשם את העונשים הבאים:

א. 4 שנות מאסר וחצי בניכוי ימי המעצר הקשורים בתיק זה בלבד.

ב. 12 חודשי מאסר על תנאי, למשך 3 שנים מיום השחרור מן המאסר, שהנאשם לא יעבור עבירות אלימות מסוג פשע.

זכות ערעור לבית המשפט העליון בתוך 45 יום.

ניתן היום, י"ט כסלו תשפ"ג, 13 דצמבר 2022, במעמד הצדדים.

חתימה